

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa K. W.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej Oddziałowi [...] w G.
o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 9 września 2021 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt VII Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód K. W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 22 listopada 2019 r., sygn. akt VII Pa [...], którym oddalono jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 12 kwietnia 2019 r., sygn. akt VI P [...]. Wyrokiem tym Sąd Rejonowy oddalił powództwo K. W. przeciwko P. [...] S.A. Oddział [...] w G. o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach.

W skardze zarzucono:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c., polegające na pominięciu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, tj. „braku ustalenia faktów, które Sąd

Okręgowy uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł czyniąc ustalenia - bo nie spełnia tego wymogu, niezaakceptowane przezeń ich zbiorcze zestawienie dokonane przez Sąd Rejonowy - przyczyn dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej innym dowodom, a nadto pominięcia wszystkich koniecznych elementów uzasadnienia orzeczenia co prowadzi w konsekwencji do niemożności poddania zapadłego rozstrzygnięcia kontroli kasacyjnej i świadczy o oparciu orzeczenia na okolicznościach - ustaleniach nie będących przedmiotem sprawy i jej rozpoznania i sprzeczności wyroku z prawem."

II. naruszenie przepisów prawa materialnego a mianowicie:

- art 45 § 1 k.p. „w związku z art. 1 k.p.c.,” przez jego niezastosowanie w sprawie, pomimo poczynienia zgodnych z żądaniem pozwu i stanowiskiem powoda w sprawie ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia (odnośnie do ustalenia bezzasadności dokonania wypowiedzenia powodowi umowy o pracę - wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy) a tym samym błędne przyjęcie „braku subsumcji ustalonych i istotnych dla rozstrzygnięcia faktów i zaprzeczenie koniecznego związku zachodzącego logicznie i jednoznacznie w tym przypadku pomiędzy ustalonym prawidłowo w tym zakresie stanem faktycznym a normą prawną, tj. przepisem art. 45 § 1 k.p., który winien być tu zasadnie i bezwzględnie zastosowany przez Sąd”,

ewentualnie:

- art. 8 k.p. „w związku z art. 1 k.p.c.,” przez błędną jego wykładnię i zastosowanie w sprawie i w konsekwencji tego bezzasadną odmowę udzielenia powodowi ochrony prawnej „określonej niewątpliwie bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa a mianowicie przepisem art. 45 § 1 k.p. i art. 24 Konstytucji RP, pomimo że w niniejszej sprawie nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż zachodzi wyjątkowy przypadek, który mógłby uzasadniać osłabienie rygoryzmu przepisów mających na celu zagwarantowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa, pewności zatrudnienia w uzasadnionych okolicznościach, uzasadnionej ochrony trwałości stosunku pracy, równości stron a tym bardziej odmowy tych zasad a nadto także przy tym przez absolutny brak wskazania jak i w jaki sposób powód naruszył swoim działaniem bądź zaniechaniem zasady współżycia społecznego i inne określone przepisem art. 8 k.p. (przytoczone ogólnikowo w uzasadnieniu wyroku:

nadużycie prawa podmiotowego, społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa, nadużycie zasad sprawiedliwości i jej poczucia - bez żadnej konkretyzacji - odniesienia do faktów i dowodów). Sąd nie wskazuje czym faktycznie miała by się przejawiać sprzeczność żądania powoda z powołanymi jako podstawa klauzulami generalnymi a jednocześnie nie ustala bezzasadność i bezprawność działania zakładu pracy odnośnie wypowiedzenia umowy.”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując na potrzebę wykładni przepisu art. 8 k.p. Stwierdził, że: „Wymieniony przepis prawa z uwagi na wymóg praworządności i obiektywizmu w realiach sprawy pracowniczej wymaga dokonania właściwej wykładni i oceny w budzących w poniższym zakresie w doktrynie i orzecznictwie kwestiach a z kolei ich wyjaśnienie będzie miało znaczenie dla właściwego rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym w sprawie stanie faktycznym (...)”. Wedle skarżącego, „Sąd Najwyższy winien wskazać:

a) Czy w przypadku wskazania jako samoistnej podstawy prawnej orzeczenia - przepisu art. 8 k.p. i orzeczenia na korzyść strony winnej naruszenia tzw. zasady „czystych rąk” /bezprawne wypowiedzenie umowy/ zachodzi nadużycie prawa podmiotowego - art. 8 k.p. - przez pracownika z powodu czynienia przezeń użytku sprzecznego z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem, z z.w.s. zasadami sprawiedliwości i jej społecznym poczuciem i czy niezbędne i konieczne jest wtedy wskazanie jakie konkretne zasady i normy pracownik naruszył a nadto czy zachodzi przy tym konieczność wskazania konkretnie określonych okoliczności, faktów i dowodów na nie oraz jakie skutki dla wykładni i wyroku pociąga za sobą brak takich ustaleń, ocen, wskazań i na czym polega ewentualne nadużycie prawa przez stronę?

b) Czy przy zastosowaniu powyższych klauzul generalnych z art. 8 k.p. jako samoistnych podstaw rozstrzygnięcia możliwe jest ich odniesienie do ewentualnych okoliczności, faktów i dowodów leżących poza zakresem sporu - przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę / wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy i płacy/ - bądź zaszłych w późniejszym okresie a w przypadku pozytywnej odpowiedzi w tym zakresie czy także wtedy należy zachować reguły dowodzenia, ustaleń i ocen z pkt. a oraz czy i jakie winny być skutki ich pominięcia dla rozstrzygnięcia w sprawie?

c) Czy zakład pracy, który dokonał wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę - jej warunków w zakresie pracy, płacy stanowiska i związanego z tym indywidualnego trybu szkolenia celem zdobycia nowych umiejętności i uprawnień /nie będącego odosobnionym przypadkiem w zakładzie/ może skutecznie w oparciu o klauzulę generalną z art. 8 k.p. /naruszenie z.w.s., społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa, zasad sprawiedliwości i jej poczucia/ wypowiedzieć taką umowę w sytuacji gdy w okresie szkolenia po tym wypowiedzeniu nie doszło ze strony pracownika do naruszenia umowy i zachodzi / co ustalił jednoznacznie Sąd Okręgowy/ bezpodstawność jej wypowiedzenia wobec braku zaistnienia powodu jej wypowiedzenia sprecyzowanego w oświadczeniu zakładu o wypowiedzeniu?

d) Czy w sytuacji takiej zakład pracy takim swoim działaniem /bezprawnością wypowiedzenia/ narusza powyższe klauzule z art.8 k.p. w tym z.w.s. a jeżeli tak to czy podmiot winny naruszenia tych klauzul generalnych w tym z.w.s. spełnia zasadę tak zwanych „czystych rąk” a w konsekwencji jego działanie jest nadużyciem prawa albowiem jako podmiot winny ich naruszenia nie może skutecznie powoływać się na nie i opierać na tym swego stanowiska?”.

Skarżący stwierdził także, że skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. „w związku z art. 1 k.p.c.” Podkreślił, że braki uzasadnienia obejmuje także „brak określenia podstawy faktycznej wyroku w zakresie ustaleń faktów, które warunkować by mogły zastosowanie art. 45 § 1 k.p. czy odmienną, różną od zastosowanej wykładnię art. 8 k.p. co skutkowało jednoznacznie oczywistym oddaleniem apelacji. Fakty powinny być stanowczo ustalone a dowody omówione - każdy z nich indywidualnie a nie ogólnie – zbiorczo.”.

O oczywistej zasadności skargi, w ocenie skarżącego, świadczy także rażące naruszenie art. 45 § 1 k.p., gdyż Sąd odwoławczy wprawdzie podzielił stanowisko powoda odnośnie do bezzasadności i bezprawności wypowiedzenia umowy o pracę z powodu braku przyczyn określonych w wypowiedzeniu, jednakże „nie zastosował do tak prawidłowo ustalonego stanu faktycznego przepisu art. 45 § 1, wykroczył poza granice sporu, rozpoznania sprawy tak przedmiotowo/poza podaną przyczynę wypowiedzenia/ jak i czasowo przyjmując i ustalając bez podania dowodów stany faktyczne odległe czasowo od daty wypowiedzenia przy

zastosowaniu jako podstawy oddalenia powództwa klauzul z art. 8 k.p. z zw. z art. 5 k.c. Stanowi to rażące naruszenie prawa materialnego /art. 45 § 1 i 30 § 4 k.p./ wynikłe z błędnego subsumowania ustalonego prawidłowo stanu faktycznego odnośnie bezzasadności wypowiedzenia umowy przez jego niewłaściwe niezastosowanie w sprawie i skutkowało brak ochrony prawnej pracownika - brak ochrony trwałości stosunku pracy i oddalenie powództwa.”.

Strona pozwana, w odpowiedzi na skargę, wniosła o jej nieprzyjęcie do rozpoznania i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Istotnym zagadnieniem prawnym jest problem jurydyczny, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, którego wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 7-8, poz. 51; wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51). Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać

postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne), na czym polega rozbieżność w orzecznictwie i jakich kwestii owa niejednorodność dotyczy. Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Innymi słowy, zagadnienie prawne uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania musi mieć charakter ściśle jurydyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych oraz służyć wyjaśnieniu prawa, a nie ocenie ich subsumcji pod określoną normę prawną (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2017 r., I CSK 555/16, LEX nr 2255332). Nie może więc mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 600/14, Legalis 1231914). Postawione przez skarżącego pytania nie odnoszą się do ujętych abstrakcyjnie problemów na tle przepisów prawa, ale w istocie stanowią powielenie podstaw kasacyjnych dotyczących błędnej subsumcji.

W tym kontekście, należy też wyjaśnić, że art. 8 k.p. jest przepisem zawierającym klauzule generalne, które nie są skatalogowane i nie poddają się kategoryzacji. Ustawodawca widzi w nich instrument pozwalający na konieczną

indywidualizację konkretnych sytuacji, które wymagają odrębnego potraktowania, odmiennego niż to przewidują obowiązujące przepisy. Ponieważ ocena zastosowania przepisów zawierających klauzule generalne (zwroty niedookreślone) zależy od całokształtu występujących w sprawie okoliczności, dlatego nie może służyć jako podstawa konstruowania istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283; z dnia 6 czerwca 2012 r., I PK 55/12, LEX nr 1216839; z dnia 5 listopada 2008 r., III SK 22/08, OSNP 2009 nr 23-24, poz. 331; z dnia 19 maja 2010 r., I CSK 700/10, LEX nr 1294148). Nie jest zatem możliwa taka wykładnia art. 8 k.p., która zawierałaby swoiste wytyczne, w jakich (kazuistycznych) sytuacjach sąd powszechny miałby uwzględnić albo nie uwzględnić zarzutu sprzeczności żądania pozwu z tym przepisem. Stosowanie art. 8 k.p. pozostaje zatem w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy. W oderwaniu od tych konkretnych okoliczności nie można formułować ogólnych dyrektyw co do stosowania tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1967 r., I PR 415/67, OSpIKA 1968 nr 10, poz. 210, z glosą Z. Ziemińskiego oraz uchwałę z dnia 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, OSNCP 1975 nr 1, poz. 4; PiP 1978 nr 7, s.161 z glosami S. Sołtysińskiego i Z. Ziemińskiego, a także wyroki: z dnia 10 lutego 2012 r., II PK 144/11, LEX nr 1167470; z dnia 26 czerwca 2012 r., II PK 275/11, M.P.Pr. 2012 nr 11, s. 584-587).

Choć więc istotnie w orzecznictwie sądowym ukształtował się pogląd określany jako „zasada czystych rąk”, zgodnie z którym nie może powoływać się na naruszenie zasad współżycia społecznego osoba, która sama zasady te (lub przepisy prawa) narusza, a w konsekwencji takiej osobie nie przysługuje ochrona z art. 8 k.p., to jednak Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że zasada ta nie może być stosowana mechanicznie ani nie może prowadzić do uproszczeń. Ze względu na stopień i okoliczności naruszenia rozpatrywanych zasad przez strony może się bowiem okazać, że zarzut nadużycia prawa postawiony przez jedną z nich powinien zostać uwzględniony, pomimo iż sama dopuściła się takiego naruszenia. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy naganność jej zachowania jest niewielka i nieproporcjonalna w porównaniu z nagannością zachowania drugiej strony. Dopiero łączna ocena zachowania się obu stron, z uwzględnieniem motywów i przyczyn, a

także stopnia naganności postępowania każdej z nich i rozważenia, w jakim stopniu zachowanie się strony zgłaszającej zarzut nadużycia prawa było reakcją na zachowanie drugiej strony, pozwala na ocenę, czy strona zgłaszająca taki zarzut zasługuje na ochronę na podstawie art. 8 k.p. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 lipca 2009 r., I PK 48/09, stosowanie art. 8 k.p. (podobnie jak art. 5 k.c.) pozostaje w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności konkretnej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004 nr 16, poz. 283; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 1994 r., II CRN 127/94, LEX nr 82293). Przy ocenie, czy wykonywanie prawa nie narusza zasad współżycia społecznego, należy brać pod uwagę całokształt okoliczności, konkretnego wypadku, a nie jedną z nich, choćby nawet znaczenie jej było doniosłe (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 września 1961 r., I CR 693/61, OSNCP 1963 z. 2, poz. 31). W oderwaniu od tych konkretnych okoliczności nie można formułować ogólnych dyrektyw co do stosowania tego przepisu.

Podsumowując, odpowiedź na pytanie, czy ze względu na zasadę czystych rąk pozwana może powoływać się na art. 8 k.p., zależy od okoliczności sprawy, a nie od wykładni tego przepisu. Nie występują zatem w niniejszej sprawie przedstawiane przez skarżącego zagadnienia.

Skarżący wskazał także na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Odnosząc się do tej przesłanki, należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Nie chodzi zatem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109; z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494; z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616). Podkreślić przy tym należy, że naruszenie

przepisów postępowania podlega ocenie kasacyjnej uwzględniającej treść art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., który za uzasadnioną podstawę kasacyjną uznaje tylko takie naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwaliło się stanowisko, że uzasadnienie wyroku, które wyjaśnia przyczyny, z powodu których orzeczenie zostało wydane, jest sporządzane już po wydaniu wyroku, a zatem wynik sprawy z reguły nie zależy od tego, jak napisane zostało uzasadnienie i czy zawiera ono wszystkie wymagane elementy. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (a w stosunku do orzeczenia sądu drugiej instancji – art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.) może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia Sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (por. między innymi wyroki: z dnia 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003, nr 7, poz. 182; z dnia 5 września 2001 r., I PKN 615/00, OSNP 2003 nr 15, poz. 352 oraz z dnia 24 lutego 2006 r., II CSK 136/05, LEX nr 2009730; z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 1862/00, LEX 109420, a także postanowienia: z dnia 20 lutego 2003 r., II CKN 1138/00, LEX 78271 oraz z dnia 5 kwietnia 2002 r. II CKN 1368/00, LEX 54382). Takiego zarzutu nie można postawić Sądowi drugiej instancji, gdyż z uzasadnienia zaskarżonego wyroku (mimo pewnych jego mankamentów) wynika jednoznacznie, że oddalenie powództwa nastąpiło z powodu uznania, że żądanie powoda stanowi nadużycie przysługującego mu na podstawie art. 45 § 1 k.p. prawa.

W konsekwencji Sąd drugiej instancji nie dopuścił się także rażącego naruszenia art. 45 § 1 k.p. (wedle skarżącego - przez jego niezastosowanie). Wręcz przeciwnie, Sąd zastosował ten przepis uznając, że wypowiedzenie było nieuzasadnione, co oznacza powstanie po stronie powoda prawa objętego żądaniem pozwu. Natomiast odmówił mu ochrony prawnej na podstawie tego przepisu ze względu na klauzule generalne zawarte w art. 8 k.p. Należy przypomnieć, że konstrukcja z art. 8 k.p. obejmuje właśnie przypadki, w których zachowanie określonego podmiotu spełnia formalnie wszystkie wymagania

przewidziane przepisem prawa, natomiast z innych - pozaprawnych - względów (np. społecznych czy moralnych) zachowanie to nie zasługuje na ochronę prawną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I PK 135/10, M.P.Pr. 2011 nr 9, s. 475-478 oraz postanowienie z dnia 2 czerwca 2011 r., I PK 43/11, LEX nr 1408141). Prościej rzecz ujmując, Sąd przyjął, że prawo powstało, ale skarżący nie może z niego skorzystać z uwagi na zasady współżycia społecznego.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał zatem, że strona skarżąca nie zdołała wykazać, że zachodzi potrzeba merytorycznego rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na mocy art. 98 § 1 k.p.c. w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r. poz. 265).